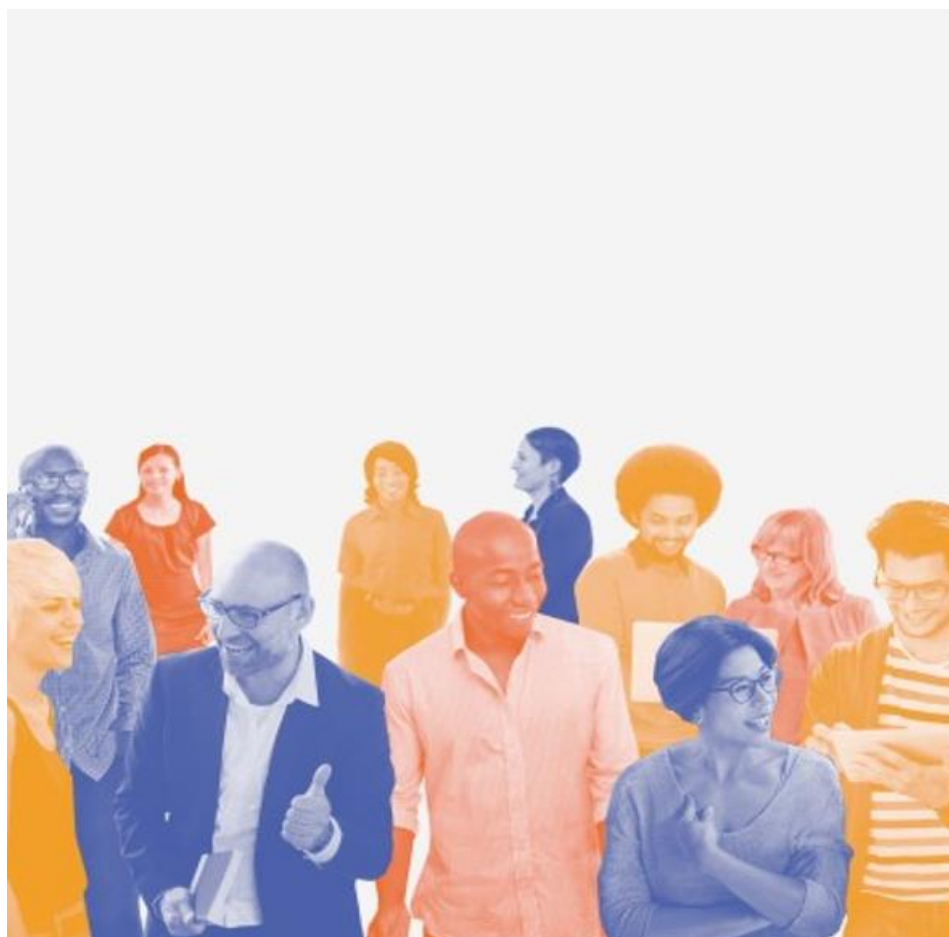

Európska panelová diskusia občanov o plytvaní potravinami

Prvé zasadnutie

16. 12. 2022 – 18. 12. 2022

#FoodWasteEU

1. Prehľad

V Európskej panelovej diskusii občanov o plytvaní potravinami sa zišlo 150 náhodne vybraných občanov, ktorí sa stretnú na troch zasadnutiach. Prvé zasadnutie sa konalo 16. – 18. decembra 2022 v Bruseli a predstavila sa na ňom téma, ako aj kontext panelovej diskusie. Občania sa zoznámili a boli oboznámení s pravidlami konštruktívnych diskusií. Potom sa zahĺbili do danej problematiky a problému plytvania potravinami v Európe. Zástupcovia Európskej komisie a externí rečníci im pomohli lepšie pochopiť prístupy a opatrenia, ktoré môžu pomôcť pri znižovaní plytvania potravinami, ale zároveň poukázali na prekážky, výzvy a dilemy, ako aj súvisiace prínosy a príležitosti. Cieľom prvého zasadnutia bolo rozvíjať nápady a vytvoriť klastre prístupov, ktoré občania považujú za najslubnejšie pre ďalšie diskusie na nadchádzajúcich zasadnutiach.

1. deň (piatok)

V piatok občanov privítali hlavní moderátori a zástupcovia Európskej komisie: generálna riaditeľka Pia Ahrenkilde Hansenová, podpredsedníčka Európskej komisie Dubravka Šuicová a komisárka pre zdravie a bezpečnosť potravín Stella Kyriakidesová. Zdôraznili význam panelovej diskusie občanov a úlohu EÚ v boji proti plytvaniu potravinami. Hlavní moderátori predstavili občanom program prvého zasadnutia, ako aj nasledujúcich zasadnutí. Po pár úvodných hrách na uvoľnenie atmosféry nasledoval krátky online prieskum, ktorý občanov priamo uviedol do problematiky plytvania potravinami. Zástupkyňa vedúceho oddelenia pre dialóg s občanmi na Generálnom riaditeľstve pre komunikáciu Európskej komisie Gaëtane Ricard-Nihoulová krátko predstavila orgány EÚ, ako aj rozhodovací a legislatívny proces, aby občanov pripravila na nasledujúce diskusie. Po nej nasledovala Anne-Laure Gassinová, vedúca tímu na oddelení stratégie „Z farmy na stôl“ na Generálnom riaditeľstve pre zdravie a bezpečnosť potravín Európskej komisie, ktorá podrobne predstavila tému plytvania potravinami. Túto tému ďalej rozšírili Gyula Kasza, koordinátor projektu Maradék Nélkül (Project Wasteless), národného programu predchádzania plytvaniu potravinami v Maďarsku, a docent na Univerzite veterinárnej medicíny v Maďarsku a Toine Timmermanns, programový manažér pre udržateľné potravinové reťazce na Univerzite vo Wageningene, so zameraním na tieto otázky: 1. V čom spočíva problém a 2. Čo môžeme urobiť? Okrem toho skupina rôznych expertov a odborníkov z praxe z verejného a súkromného sektora (zahŕňajúca potravinový dodávateľský reťazec, výskumnú komunitu a mimovládne organizácie) predstavila rozličné pohľady na tému plytvania potravinami. Prostredníctvom online prieskumu mohli občania priebežne klástť otázky, na ktoré počas víkendu odpovedali odborníci v znalostnom a informačnom centre (KIC).

2. deň (sobota)

V sobotu pracovali občania v 12 paralelných pracovných skupinách, ktoré boli simultánne tlmočené a moderovali ich skúsení facilitátori. Skupiny svoje príspevky vypracovali vo viacjazyčných tabuľkách, ktoré boli prepojené s inými skupinami. Počas prvej časti dňa prebehli skupinové diskusie o hodnotách EÚ, potravinách a plytvaní potravinami vo všeobecnosti. Následne sa zamerali na potenciálne riešenia a nápady na zníženie plytvania potravinami a ich zoradenie podľa priority. Každá skupina si vybrala päť hlavných nápadov a prístupov na zníženie plytvania potravinami. Občania boli potom požiadaní, aby spojili prístupy iných skupín so svojimi vlastnými nápadmi, čím prispeli k zoskupeniu všetkých 60 nápadov a prístupov, ktoré boli predtým zoradené podľa priority. Počas poslednej časti dňa dostala každá skupina jeden z predtým identifikovaných klastrov. Občania boli potom požiadaní, aby tieto klastre označili a diskutovali o nich. Klastre doplnili o ďalšie nápady a vysvetlili, prečo je daný klastor dôležitý. Cieľom bolo dať občanom spoločný pocit zodpovednosti a umožniť každému, aby k tejto téme

doplnil svoje postrehy. Na konci dňa boli dokončené klastre strojovo preložené do všetkých úradných jazykov EÚ, aby sa občanom mohla poskytnúť verzia v ich vlastnom jazyku.

3. deň (nedeľa)

V nedeľu dopoludnia dostali účastníci na začiatku plenárneho zasadnutia klastre v ich príslušnom jazyku. Rečníci z každej pracovnej skupiny predstavili klastre a ich dôvody. Občania boli potom požiadaní, aby zoradili klastre podľa priority v rámci „otvoreného fóra“ pozostávajúceho z 10 plagátov zobrazujúcich klastre a ich označenia, ktoré im dali pracovné skupiny. Každý občan mohol udeliť päť bodov na ohodnotenie plagátov s klastrami podľa svojich priorít. Po prestávke na kávu sa uskutočnila diskusia s cieľom odpovedať na otvorené a opakujúce sa otázky, ktoré sa objavili počas víkendu, ako aj na spontánne otázky v pléne. Následne bolo predstavené poradie klastrov spolu s informáciami k ďalšiemu zasadnutiu, ktoré sa uskutoční virtuálne. Na záver sa prihovoral a s účastníkmi rozlúčil Richard Kühnel, riaditeľ riaditeľstva C Európskej komisie – Zastúpenie a komunikácia v členských štátoch.

2. Krátky program

Piatok 16. decembra PLENÁRNE ZASADNUTIE	
14:00 – 14:15	Privítanie Európskou komisiou
14:15 – 15:30	Zoznámenie, informácie o inštitúciách a právnych predpisoch EÚ, úlohe občanov v tomto procese.
15:30 – 16:00	Prestávka na kávu
16:00 – 18:00	Úvod do problematiky plytvania potravinami a hodnotového reťazca, moderovaná panelová diskusia o opatreniach na zníženie plytvania potravinami s rôznymi zainteresovanými stranami, organizačné záležitosti.
Sobota 17. decembra PRACOVNÉ SKUPINY	
9:00 – 10:30	Kto ste a čo je pre vás dôležité? Zoznamovanie, diskusia o osobných hodnotách, výmena informácií o návykoch v súvislosti s potravinami a ich plytvaním
10:30 – 11:00	Prestávka na kávu
11:00 – 13:00	Ako môžeme znížiť plytvanie potravinami a aké riešenia sa zdajú najdôležitejšie? Diskusia o rôznych prístupoch a opatreniach, zhromažďovanie nápadov, zoraďovanie podľa priority
13:15 – 14:15	Prestávka na obed
14:30 – 16:00	Ktoré nápady iných skupín sa podobajú našim vlastným? Prepojenie prístupov s prístupmi iných pracovných skupín (prepojenie a tvorba klastrov)
16:00 – 16:30	Prestávka na kávu
16:30 – 18:00	Ako môžeme označiť podobné nápady a prečo sú dôležité pri znižovaní plytvania potravinami? Práca s klastrami prístupov a ich označovanie (kategorizácia)
Nedeľa 18. decembra PLENÁRNE ZASADNUTIE	
9:00 – 10:45	Aký je výsledok pracovných skupín? Prezentácia klastrov, otvorené fórum, zoradenie klastrov podľa priority

10:45 – 11:15	Prestávka na kávu
11:15 – 13:00	Čo sme sa naučili tento víkend a čo bude nasledovať? Odpovede na hlavné otázky

3. Zoznam zúčastnených expertov

Na prvom zasadnutí sa zúčastnili títo experti:

Experti Európskej komisie:

1. **Gaëtane Ricard-Nihoullová**, zástupkyňa vedúceho oddelenia, oddelenie pre dialóg s občanmi, Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu, Európska komisia
2. **Anne-Laure Gassinová**, vedúca tímu, stratégia „Z farmy na stôl“, Generálne riaditeľstvo pre zdravie a bezpečnosť potravín, Európska komisia

Externí odborníci a odborníci z praxe:

1. **Toine Timmermans**, Udržateľné potravinové reťazce, programový manažér, Univerzita vo Wageningene
2. **Victor De Meester**, koordinátor pre životné prostredie, skupina Colruyt
3. **Betty Changová**, vedúca výskumnej oblasti, Európska rada pre informácie o potravinách
4. **Thomas Candéal**, projektový manažér, Medzinárodná koalícia pre plytvanie potravinami
5. **Maiwenn L'Hoirrová**, projektová manažérka pre boj proti plytvaniu potravinami a potravinovej neistote – udržateľné potraviny, Ministerstvo poľnohospodárstva a potravinovej suverenity, Francúzsko
6. **Gyula Kasza**, koordinátor projektu Maradék Nélkül (Project Wasteless), národný program predchádzania plytvaniu potravinami v Maďarsku; docent na Univerzite veterinárnej medicíny, Maďarsko
7. **Bruno Menne**, hlavný politický poradca pre bezpečnosť potravín, informácie pre spotrebiteľov, výživu zvierat a krmivá, poistenie kvality, COPA COGECA
8. **Angela Frigová**, generálna tajomníčka Európskej federácie potravinových bánk

4. Klastre vymedzené občanmi

Výsledky pracovných skupín boli zoskupené do 10 klastrov. Počas otvoreného fóra boli zoradené podľa priority takto (všetky zoskupené výsledky sú uvedené v prílohe 1: Zoskupené výsledky):

1. K6: Miestni poľnohospodári a malí producenti: udržateľne riešenie plytvania potravinami?
2. K2: Vzdelávanie a zvyšovanie informovanosti
3. K3: „Ochutnajzte odpad“: kampaň proti plytvaniu potravinami
4. K10: Podelte sa, neplytvajte!/Podeliť sa znamená úsporu/Solidárna únia pre spravodlivý prístup k potravinám, aby sa neplytvalo
5. K8: Označovanie: menej plytvania vďaka informáciám
6. K1: Veľkosť porcií a spotreba zbytkov
7. K7: Iniciatívy, ktoré majú prijať supermarket a distribučný reťazec na podávanie správ o plytvaní potravinami a jeho znižovanie
8. K9: Kvalita a kvantita informácií o plytvaní potravinami v celom hodnotovom reťazci
9. K5: Stimuly na zníženie plytvania potravinami v podnikoch
10. K4: Schopnosť všetkých dotknutých účastníkov ovplyvňovať potravinovú politiku EÚ

5. Záznamy z plenárných zasadnutí

16. 12. 2023: <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-1-22-12-16>

18. 12. 2023: <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-1-22-12-18>